

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členiek JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Zdenky Reisenauerovej, právnej veci navrhovateľa: **K.**, nar. X., v T. naposledy bytom v zahraničí: G., t. č. Z., proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad**, Bratislava, Pivonková 6, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporcu č. ČAS: MU- 767-15/PO-Ž/2008 zo dňa 6.2.2009, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz 15/2009-15 zo dňa 7. apríla 2009 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz 15/2009-15 zo dňa 7. apríla 2009 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. ČAS: MU-767-15/PO-Ž/2008 zo dňa 6.2.2009, ktorým odporca podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o azyle) neudelil navrhovateľovi azyl, podľa

§ 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 mu neposkytol doplnkovú ochranu. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd sa stotožnil so záverom odporcu, že v prípade navrhovateľa nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu ani doplnkovej ochrany. Krajský súd dospel k záveru, že odporca v napadnutom rozhodnutí správne a dostatočným spôsobom zistil a vyhodnotil skutkový stav veci. Stotožnil sa s názorom odporcu, že navrhovateľ v konaní nepreukázal opodstatnenosť ani existenciu obáv a ani prenasledovanie z dôvodu prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine.

Krajský súd uviedol, že skutočnosti uvádzané navrhovateľom v priebehu azylového konania sa javia ako neopodstatnené z hľadiska bezprostredného ohrozenia navrhovateľa pri zotrvaní v krajine a nasvedčujú iným pohnútkam navrhovateľa v žiadosti o udelenie azylu, než aké sú dôvody na udelenie azylu podľa Ženevského dohovoru a potvrdzujú záver, že v jeho prípade nie sú splnené podmienky pre udelenie azylu podľa § 8 alebo § 10 zákona o azyle.

Za vecne správne považoval krajský súd aj rozhodnutie odporcu o neudelení doplnkovej ochrany, pretože okolnosti uvádzané navrhovateľom počas konania nemožno hodnotiť ako vážne dôvody pre domnienku, že by navrhovateľovi v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu hrozilo vážne bezprávie charakterizované zákonom o azyle (§ 2 písm. f/ zákona o azyle).

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ, ktorý vyjadril nesúhlas s rozhodnutím krajského súdu, nakoľko sa domnieva, že spĺňa podmienky pre poskytnutie azylu. Odporcovi vyčítal, že jeho rozhodnutie vychádza z neúplného zistenia skutkového stavu veci, na základe čoho posúdil vec po právnej stránke nesprávne.

Zdôraznil, že v priebehu azylového konania uviedol konkrétne problémy, pre ktoré musel opustiť krajinu pôvodu. Dôvodom jeho žiadosti o azyl bola obava o jeho život. Obával sa o život pred skupinou neznámych ľudí, ktorí na neho a jeho rodinu niekoľkokrát strieľali. Uvedené udalosti súviseli s politickou aktivitou jeho otca a jeho členstvom v strane Leboristuli. Často krát pomáhal otcovi s propagandou strany, preto sa aj on stal terčom

takýchto útokov. Jeho brat a otec prišli pri streľbe o život, preto sa rozhodol krajinu pôvodu opustiť.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Zopakoval argumenty, pre ktoré rozhodol negatívne o žiadosti navrhovateľa, poukázal na to, že opakovane prišiel k záveru, že navrhovateľ svoju žiadosť o udelenie azylu nepodložil žiadnymi dôkazmi, a taktiež nepredložil nič, čo by potvrdzovalo jeho tvrdenia uvádzané počas azylového konania. Odporca tiež poukázal na to, že súčasná bezpečnostná situácia v krajine jeho pôvodu nepredstavuje individuálnu hrozbu podľa definície vážneho bezprávia, tak ako to má na mysli zákon o azyle. V prípade jeho návratu do Gruzínska nebolo ničím preukázané, že by mal byť vystavený vážnemu bezpráviu, preto nie je dôvod, aby mu bola poskytnutá doplnková ochrana.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 21. júla 2009 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 8 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle (účinného od 1.12.2008, ďalej len zákon o azyle) ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo

b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí.

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1) ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo

náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR, o neposkytnutí doplnkovej, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu, (Správa o dodržiavaní ľudských práv za rok 2007, „Súhrnná teritoriálna informácia MZV ČR“, uverejnená na internetovej stránke www.businessinfo.cz, ako aj z informácií odporcu č. p. MU-180/ODZS-2008, Správa MZV Gruzínsko pokonfliktná situácia a vývoj z novembra 2008) z ktorých stručne popísal spoločensko-politickú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na posúdenie žiadosti navrhovateľa v súvislosti dôvodmi, pre ktoré žiadal o udelenie azylu a na možné riziká návratu navrhovateľa do krajiny pôvodu.

Z obsahu administratívneho spisu (z dotazníka žiadateľa o azyl zo dňa 19.11.2008) vyplynulo, že navrhovateľ ako dôvod odchodu z krajiny pôvodu uviedol, že sa obával o vlastnú bezpečnosť, pretože jeho otec a brat boli dňa 20.7.2008 zabití na ceste z T. do K. Zastreli ich neznámi muži. Polícia nezistila, kto ich zabil. O ich smrti sa dozvedel od polície. Domnieva sa, že ich zabili členovia opozičných strán. Na otázku aké konkrétne problémy mal, navrhovateľ odpovedal, že dva mesiace pomáhal otcovi v strane a za túto činnosť by ho mohli zabiť.

Na otázku, čoho sa obáva v prípade návratu do krajiny odpovedal, že sa obáva o svoj život, bojí sa, že by ho mohli zabiť neznámi ľudia, ktorí zabili jeho otca aj brata.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o neudelenie azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky nepreukázaním opodstatnenosti obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, tak ako to vyplýva zo Ženevskej konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle. Odporca v rozhodnutí zdôraznil, že navrhovateľ dával do súvislosti obavu o svoj život s údajnými politickými aktivitami otca a brata v strane Leboristuli, navrhovateľ však sám nebol členom tejto strany, údajne v marci alebo apríli 2008 roznášal letáky strany a pomáhal otcovi a administratívnymi prácami. Neuvedol, že by mal v súvislosti s výkonom tejto činnosti nejaké problémy. Polícia smrť jeho otca vyšetrovala, čiže odporca usúdil, že orgány činné v trestnom konaní neboli pasívne. Odporca s poukazom na informácie o krajine pôvodu navrhovateľa, poukázal na to, že strana Leboristuli - strana práce, získala vo voľbách v máji 2008 šesť parlamentných kresiel, teda jej činnosť je legálna. Ide o opozičnú parlamentnú stranu.

Podľa odporcu, ak k udalosti, ktorú navrhovateľ opísal, skutočne došlo, otázku svojej bezpečnosti mohol riešiť presídlením v Gruzínsku, kde by jeho bezpečnosť nebola nijakým spôsobom priamo ohrozená. Nakoľko navrhovateľ požiadal o azyl až potom, čo mu bol súdom uložený právoplatný trest vyhostenia z územia SR, jeho žiadosť vyhodnotil za účelovú, taktiež o azyl mohol požiadať v krajinách cez ktoré prechádzal, keďže tak neurobil, aj to nasvedčuje podľa odporcu tomu, že v krajine pôvodu nemal také problémy, na základe ktorých by musel krajinu opustiť.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní odporca aj súd prvého stupňa vychádzali, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne zistil skutkový stav a vyvodil z neho správny záver o tom, že dôvody navrhovateľa, pre ktoré žiadal udeliť azyl na území Slovenskej republiky nemožno považovať za relevantné pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky a navrhovateľovi azyl neudelil, nepochybil, a krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporcu z týchto dôvodov za zákonné.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má žalovaný len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by žalovanému vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/ zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu.

Primárnym dôvodom neudelenia azylu navrhovateľovi bolo vyhodnotenie dôvodov, pre ktoré navrhovateľ žiadal o azyl za nerelevantné, pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. S takýmto záverom bolo potrebné súhlasiť. Primárnym dôvodom neudelenia azylu navrhovateľovi bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. S takýmto záverom bolo potrebné súhlasiť. Navrhovateľ požiadal o udelenie azylu z dôvodu strachu pred neznámymi osobami, ktoré mali usmrtiť jeho otca a brata, pravdepodobne za politické aktivity v strane Leboristuli. Navrhovateľ sám nebol členom tejto strany.

Nad rámec vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, že za prenasledovanie v zmysle § 8 zákona o azyle je nutné považovať len také ohrozenie života či slobody, ktoré je trpené, podporované či prevádzané štátnou mocou, pričom problémy so súkromnými osobami nemôžu byť dôvodom pre udelenie azylu, pokiaľ politický systém v krajine pôvodu dáva občanom možnosť domáhať sa ochrany svojich práv pred štátnymi orgánmi.

Táto skutočnosť nebola v konaní o udelenie azylu vyvrátená, preto i za predpokladu, že tvrdenia navrhovateľa o zavraždení jeho otca a brata príslušníkmi inej strany by boli pravdivé, neboli odvolacie námietky navrhovateľa dôvodné, pretože navrhovateľ nepreukázal, že verejná moc v krajine pôvodu ako celok mu odoprela poskytnúť ochranu pred prípadnými hoc aj budúcimi útokmi členov opozičnej strany.

Podľa odvolacieho súdu záver odporcu o tom, že navrhovateľ nenaplnil podmienky pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle je vecne správny a krajský súd nepochybil, keď jeho rozhodnutie potvrdil, pretože jeho obavy z útokov zo strany inej strany nebolo možné pričítať verejnej moci v krajine pôvodu, na ktorú sa podľa vlastného vyjadrenia so žiadosťou o poskytnutie ochrany ani neobrátil, pričom navrhovateľ sám tvrdil, že polícia smrť otca a brata vyšetrovala.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so závermi krajského súdu, že navrhovateľ nepreukázal opodstatnenosť obáv z prenasledovania z taxatívne vymedzených zákonných dôvodov pre udelenie azylu.

Z obsahu napadnutého rozsudku je zrejmé, že krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie odporcu v medziach dôvodov, ktoré navrhovateľ uplatnil v opravnom prostriedku a pokiaľ teda dospel k záveru, zhodnému so záverom odporcu, že dôvody navrhovateľa, pre ktoré žiadal udeliť azyl na území Slovenskej republiky nemožno považovať za relevantné pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky a navrhovateľovi azyl neudelil, nepochybil, a krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporcu z týchto dôvodov za zákonné.

Odvolací súd sa s právnym záverom uvedeným v jeho rozsudku stotožnil, námietkam navrhovateľa, ktoré neboli spôsobilé spochybniť jeho vecnú správnosť nevyhoveli a napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorý rozhodnutie odporcu potvrdil. Rozhodnutie odporcu o neudelení azylu a doplnkovej ochrany bolo potrebné považovať za zákonné a rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP, tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 21. júla 2009

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová